

Verlag van het symposium 'Sportgeschiedenis in (post)koloniaal perspectief'

EEN MOOIE MIDDAG IN LEIDEN

Wilfred van Buuren en Wim Zonneveld

Op 12 mei werd in Leiden voor een bomvolle zaal een symposium georganiseerd ter gelegenheid van het pensioen van Nico van Horn, medewerker van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde in Leiden, oud-bestuurslid van Stichting de Sportwereld en meermaals schrijver van bijdragen aan het magazine. Het symposium had als thema: 'Sportgeschiedenis in (post)koloniaal perspectief'. Er werden vijf presentaties gegeven.

Marjet Derks, hoogleraar Sportgeschiedenis aan de Radboud Universiteit Nijmegen, besprak in 'Sportgeschiedenis en new imperial history', met als grotere context studies over de rol van sport in de Engelse kolonies, de geschiedenis van het voetbal op Curaçao en van de eerste Curaçaose spelers in Nederland. Het kernwoord was 'wisselwerking', tussen moederland en (voormalige) kolonie.

Aad Haverkamp, promovendus in de onderzoeks-

groep van prof. Derks, ging in 'Vriendengroep of sekte? Representatie van de "kabelgeneratie" in media en biografieën' in op de ontwikkeling van de betekenis van het woord 'kabel', van relatief neutraal tot controversieel, in de discussie rond de rol van de Surinaamse spelers van Ajax rond het Europees Kampioenschap voetbal van 1996.

Cees Klapwijk van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag besprak in 'Van stofzuigerdoos naar Hall of Fame: op weg naar een sportmuseum in Suriname' de geschiedenis van het ontstaan, de doelstellingen en de toekomst van dat museum.

Daniël Rewijk van het Mulier Instituut in Utrecht en auteur van Muliers biografie *Captain van Jong Holland* (2015) beschreef in 'Kicksen op de Esplanade: Pim Mulier en sportclub SOK' Muliers Indische periode 1900-1905. Vanuit zijn positie als redacteur van de *Deli Courant* op Sumatra was Mulier tijdens die jaren niet alleen, zoals eerder in Nederland, actief als promotor en organisator van sport (en als

Symposiummoderator Wilfred van Buuren spreekt de zaal toe. Foto: Gerard van den Houten.

Nico van Horn spreekt zijn eigen lezing uit. Foto: Mark Grijsbach.

spits van voetbalvereniging SOK), maar ook moest hij functioneren in een internationale context van handel en nijverheid, en in een strikt langs koloniale lijnen gedifferentieerde samenleving.

Nico van Horn zelf gaf de afsluitende lezing met als titel 'Sport is oorlog: militaire sportbeoefening in Indonesië 1945-1949', waarin hij aan de hand van een reeks sprekende voorbeelden liet zien hoe bij sportbeoefening de Nederlandse autoriteiten de onvermijdelijke gang van zaken rond de onafhankelijkheidswording lange tijd negeerden en ontkenden.

In november 2017 zullen deze lezingen (behalve die van Rewijk) verschijnen als themanummer van *de SPORTWERELD*. Daarin zullen ook twee extra bijdragen worden opgenomen: een van Niek Pas, over de geschiedenis van de roei- en zeilsport in Algiers, en een van Jelle Zondag, over de Far Eastern Championship Games, de Olympische Spelen van het Verre Oosten.

Markante persoonlijkheid

Aan het einde van de middag werd Nico van Horn in het zonnetje gezet. Gert Oostindie, directeur van het

---

Nico kan slecht tegen thuis stilzitten, wat de Stichting goed uitkwam.

Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde, memoreerde in zijn speech 'het markante gevoel voor humor' van Van Horn.

Wilfred van Buuren, moderator van het symposium en oudgediende bij Stichting de Sportwereld, ging in zijn persoonlijke toespraak vooral in op de verdiensten van Nico van Horn voor de Stichting. En verdiensten had Nico vele. Zo was hij van 1998 tot en met 2013 actief als bestuurslid voor de Stichting. Maar liefst vijftien jaar (volgens de huidige regels van goed bestuur zou dat niet meer mogen), waarvan tien jaar als secretaris.

Nico kan slecht tegen thuis stilzitten, wat de Stichting goed uitkwam, want Nico reisde jarenlang stad en land af om sporttentoonstellingen te bezoeken en allerlei contacten te leggen. Dat ging ook wel eens mis, want dan kwam Nico na urenlange reizen met de bus en de trein bij een plaatselijk museum en bleek de tentoonstelling inmiddels alweer voorbij – wat men vergeten was te vermelden op de website. Er waren ook gezamenlijke uitjes van het bestuur en medewerkers van de Stichting (bijvoorbeeld naar Duindigt en Sportimonium in België), waarbij Van Horn steevast al om 8 uur 's ochtends wilde vertrekken en anderen liever pas om 1 uur 's middags. Na enige soebatten werd het tijdstip van vertrek dan meestal 9 uur.

Nico werkte ook mee aan verschillende projecten over sportgeschiedenis en sportarchieven. Zijn bijdrage over de (voormalige) Nederlandse koloniën aan het *Bibliografisch Apparaat voor de Nederlandse sportgeschiedenis* (2006) wordt nog steeds geraadpleegd. Hij publiceerde ook regelmatig in het magazine *de SPORTWERELD*, meestal over de geschiedenis van het roeien of over sport in Nederlandsch-Indië. Bijdragen met mooie titels vaak, zoals 'Mijnheer de Baron is niet thuis'.

Zijn belangrijkste artikel was '125 jaar voetbal in Nederland?' Hierin ontrafelde Van Horn op consciëntieuze wijze allerlei mythen rondom de rol van sportpionier Pim Mulier bij de ontstaansgeschiedenis van voetbal in Nederland.

Nadat de dag was afgesloten met een borrel, ging Nico van Horn overladen met geschenken (waaronder een dekbedovertrek met afbeeldingen van Donald Duck) naar huis.